

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

2015

Lucie Kellnerová

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra chemie

Integrovaný záchranný systém a jeho spolupráce s orgány veřejné správy

Bakalářská práce

Autor: Lucie Kellnerová

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Bezpečnost práce v nevýrobní sféře

Vedoucí práce: Ing. David Petřík

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Pedagogická fakulta
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Kellnerová**
Osobní číslo: **P121398**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Bezpečnost práce v nevýrobní sféře**
Název tématu: **Integrovaný záchranný systém a jeho spolupráce s orgány veřejné správy**
Zadávající katedra: **Katedra chemie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce se bude v teoretické části věnovat Integrovanému záchrannému systému České republiky (IZS), pravidlům spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném řešení záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Jednotlivě budou rozebrány a popsány základní složky IZS. V praktické části bude s ohledem na novelu právních předpisů zpracován poplachový plán IZS, který vydává krajský úřad ve svém Věstníku jako závazný předpis.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. Ochrana obyvatelstva. 1. vyd. ISBN 80-867-9533-0. Zákon č. 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky Zákon č. 238/2000 Sb. O Hasičském záchranném sboru České republiky

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Petřík**
Katedra chemie

Datum zadání bakalářské práce: **23. září 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. srpna 2015**

doc. RNDr. PaedDr. Pavel Trojovský, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. PharmDr. Kamil Musílek, Ph.D.
vedoucí katedry

dne

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Podpis

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Davidu Petříkovi za jeho cenné rady, připomínky, poskytnutí potřebných materiálů a za čas, který mi byl ochoten věnovat.

Anotace

KELLNEROVÁ, Lucie. *Integrovaný záchranný systém a jeho spolupráce s orgány veřejné správy*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradce Králové, 2015. 67 s. Bakalářská práce

Bakalářská práce se bude v teoretické části věnovat Integrovanému záchrannému systému České republiky (IZS), pravidlům spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném řešení záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Jednotlivě budou rozebrány a popsány základní složky IZS. V praktické části bude s ohledem na novelu právních předpisů zpracován poplachový plán IZS, který vydává krajský úřad ve svém Věstníku jako závazný předpis.

Klíčová slova: Integrovaný záchranný systém, spolupráce a koordinace složek

Annotation

KELLNEROVÁ, Lucie. *Integrated Rescue System and its cooperation with public authorities*. Hradec Králové: Faculty of Education of Hradec Králové, 2015. 67 pp. Bachelor Degree Thesis.

In the theoretical part the bachelor work will be focused on Integrated Rescue System of the Czech Republic, the rules of cooperation and coordination of rescue and security forces, government authorities, individuals and legal entities cooperating on life-saving and liquidation works. The special units will be analysed and described individually. In the practical part there will be processed the rescue plan of special units in due to the legislative novelization which is published in the official journal of the Provincial office as a binding regulation.

Keywords: Integrated Rescue System, cooperation and coordination forces

OBSAH:

Úvod	11
Teoretická část	12
1. Integrovaný záchranný systém	12
1.1. Vznik a vývoj integrovaného záchranného systému	12
1.1.1. Vývoj záchranných profesí a organizací	12
1.2. Legislativní předpisy IZS	13
2. Struktura IZS a principy jeho činnosti	14
2.1. Základní složky IZS	15
2.1.1. Hasičský záchranný sbor České republiky	15
2.1.2. Jednotky požární ochrany	19
2.1.3. Zdravotnická záchranná služba	19
2.1.4. Policie České republiky	22
2.2. Operační a informační střediska	24
2.3. Ostatní složky IZS	27
2.3.1. Armáda České republiky	28
2.3.2. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska	28
2.3.3. Český červený kříž	29
2.3.4. Vodní záchranná služba	30
2.3.5. Horská služba	31
3. Státní správa	32
3.1. Ministerstva a jiné ústřední správní úřady	33
3.2. Ministerstvo vnitra	33
4. Koordinace složek při společném zásahu	34
4.1. Zásady koordinace složek IZS	35
4.2. Dokumentace IZS	36
4.2.1. Poplachový plán	37

4.2.2. Typové činnosti	39
4.3. Jednotlivé úrovně koordinace složek při společném zásahu.....	40
4.4. Organizace členění místa zásahu	40
5. Povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob	41
6. Státní samospráva.....	43
6.1. Orgány kraje.....	43
6.2. Orgány obce s rozšířenou působností	44
6.3. Orgány obce	45
7. Terminologie používaná v krizovém řízení a vysvětlení základních pojmů	46
7.1. Krizové stavy	48
7.2. Krizové štáby	50
7.3. Základní úkoly ochrany obyvatelstva	50
Praktická část.....	51
8. Východiska a cíl praktické části	51
9. Novela Poplachového plánu Královéhradeckého kraje.....	52
9.1. Postup realizace Poplachového plánu Královéhradeckého kraje.....	60
Závěr.....	62
Použitá literatura.....	63
Seznam obrázků.....	67

Úvod

S integrovaným záchranným systémem se setkáváme každý den, a proto jsem se rozhodla s tímto tématem hlouběji obeznámit. Tento systém je součástí našeho života a velmi často jde právě o záchranu našich životů, které jsou ohrožovány požáry, povodněmi, sesuvy půdy, dopravními nehodami, cisternami s nebezpečnými látkami, infekcemi nebo dalšími situacemi, které vyžadují pomoc integrovaného záchranného systému. Je potřebné seznámit se se základními a ostatními složkami, které patří do tohoto záchranného systému a proto se v této bakalářské práci zabývám jejich strukturou a povinnostmi.

Základem je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který určuje funkci a účel integrovaného záchranného systému a stanovuje základní a ostatní složky. Tyto věci je dobré vědět, protože v případě mimořádné události, evakuace, ochrany obyvatelstva a mnoha dalších by některá z informací mohla pomoci obyvatelstvu připravit se na tuto zvláštní situaci. Je nezbytné znát možnosti ohrožení života a následná řešení. Integrovaný záchranný systém také spolupracuje s orgány veřejné správy, které jsou jeho nezbytnou součástí. V případech mimořádných událostí se tyto orgány a právnické a podnikající fyzické osoby zapojují do záchranných a likvidačních prací a snaží se situaci co nejrychleji zvládnout a vyřešit.

Cílem teoretické části bude analýza a podrobné popsání struktury a funkce integrovaného záchranného systému a orgánů veřejné správy. Cílem praktické části bude novelizace Požárního poplachového plánu Královéhradeckého kraje. Tento plán bude po potřebných kontrolách a schváleních vydán Krajským úřadem Královéhradeckého kraje ve Věstníku jako závazný předpis.

Teoretická část

1. Integrovaný záchranný systém

Integrovaná záchranný systém (dále jen „IZS“) není institucí, úřadem, sborem, sdružením ani právnickou osobou (IZS nemá statutární orgán na žádné úrovni). Integrovaný záchranný systém definujeme jako koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Označení integrované a řízené spolupráce je pojato jako systém práce s nástroji spolupráce a s modelovými postupy součinnosti (velení, typové činnosti). V podstatě je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu. [2], [23]

Tento pojem vznikl až se vznikem zákona o integrovaném záchranném systému a to roku 2001. Do té doby tento pojem nebyl legislativně ukotven a ani používán. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů nám říká, jakou mají působnost základní a ostatní složky a stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů samosprávy. Dále udává práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů. [14]

1.1. Vznik a vývoj integrovaného záchranného systému

Každý den byla a vždy bude potřeba záchranářů, policistů a hasičů. V běžném životě se bez nich neobejdeme, obzvlášť ne při dopravních nehodách, závažných haváriích, živelných pohromách a dalších mimořádných situacích. Tyto složky, které mají potřebné kompetence, prostředky a síly nám svými službami zachraňují nejen život, ale i majetek a životní prostředí. [1]

Všichni občané České republiky mají právo na pomoc při ohrožení života nebo zdraví a přesně toto právo naplňují složky integrovaného záchranného systému. Tyto složky jsou určeny ke koordinaci záchranných a likvidačních prací při živelných pohromách, mimořádných událostech a haváriích. [1]

1.1.1. Vývoj záchranářských profesí a organizací

Masivní společenské změny na začátku 90. let minulého století a velký nárůst motorismu se podepsal na nehodovosti a počtu trestných činů, které ukázaly na nedostatek lidí v řadách policistů. Armáda ČR, Český červený kříž ani horská služba neměla v té

době potřebný počet vycvičených záchranářských specialistů, kteří by byli schopni zasahovat při mimořádných událostech. Jedinou výhodou v této situaci byl zákon o požární ochraně, který ukládal obcím povinnost zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „SDH obce“). Díky tomuto zákonu se hasiči stali nejpočetnější základnou pro zdolávání mimořádných událostí v běžném životě. [1]

Profesionální hasiči patřící k hasičským záchranným sborům krajů ukázali, že se dokáží zaměřit i na technické zásahy a požáry tvoří už jen 20 % jejich zásahů. Díky spolupráci s ostatními specialisty tak vznikla myšlenka na vznik IZS. Usnesení vlády č. 246/1993 Sb., o ukončení omezení placení v hotovosti bylo prvním krokem. Následoval zákon o okresních úřadech, který stanovil organizovat IZS prostřednictvím havarijní komise okresů. Tento zákon se však naplňoval s různou účinností a kvalitou. Až povodně na Moravě v roce 1997 poukázaly na nedostatky mezi okresy, ve kterých nefungovaly tyto havarijní komise. Profesionální výkon hasičů v této situaci ukázal, že i hasiči si zaslouží své místo v IZS, což se naplnilo schválením zákona o HZS ČR a zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. [1]

1.2. Legislativní předpisy IZS

Činnosti při zajišťování bezpečnosti státu jsou upraveny velkým počtem právních předpisů. Zde jsou uvedené některé z nich.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [3]

Zákon o integrovaném záchranném systému určuje funkci a účel IZS, stanovuje složky a jejich působnost, působnost a oprávnění orgánů státní správy a územně samosprávných celků. Dále určuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Mezi základní složky IZS řadíme i jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“) zařazené do plošného pokrytí. Zákon dále definuje úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva. [3]

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů. [3]

Vyhláška definuje pojem koordinace složek IZS a stanovuje zásady a jednotlivé úrovně koordinace. Upravuje členění místa zásahu a určuje zásady spolupráce i úkoly

operačních středisek základních složek IZS. Dále vymezuje obsah a zpracování dokumentace integrovaného záchranného systému a podrobnosti o stupních poplachů. Také zde mluví o zásadách, způsob zpracování, schvalování a používání havarijního plánu kraje, vnějšího havarijního plánu a o postupech krizové komunikace a spojení v IZS. [3]

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů. [3]

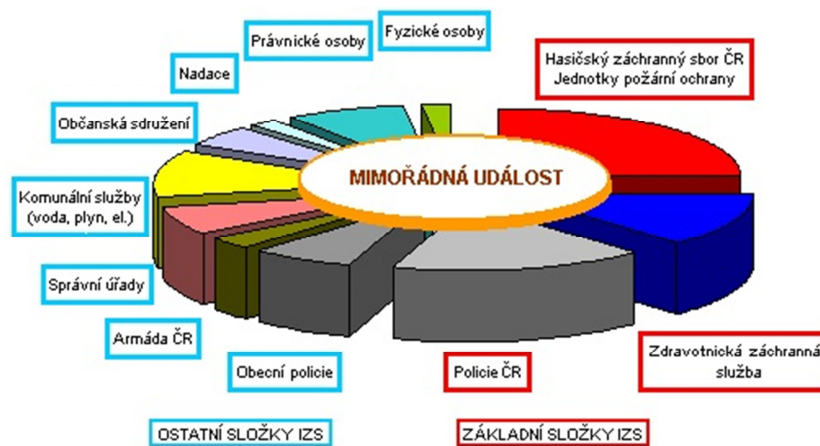
Tento předpis se zabývá činnostmi, na nichž se může podílet JPO, zejména to platí pro poskytování humanitární pomoci. [3]

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. [3]

Vyhláška stanovuje způsoby a obsah informování právníckých a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení. Dále informuje o způsobu a provedení evakuace, zásadách postupu při poskytování úkrytů, způsobu a rozsahu kolektivní a individuální ochrany obyvatelstva. Předpis je významný pro JPO, pokud úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva zajišťuje přímo JPO.[3]

2. Struktura IZS a principy jeho činnosti

Integrovaný záchranný systém je právně vymezený, otevřený systém koordinace a spolupráce základních a ostatních složek. Tyto složky slouží k likvidaci každodenních událostí, přírodních a antropogenních katastrof. IZS je součástí systému vnitřní bezpečnosti státu a podílí se na naplňování ústavního práva občanů, na poskytnutí pomoci v případě ohrožení zdraví nebo života ze strany státu. [4]

Obrázek 1 Složky integrovaného záchranného systému [35]

2.1. Základní složky IZS

Jejich úkolem je nepřetržitá pohotovost pro přijetí hlášení o vzniku mimořádné události, následně jej vyhodnotí a neodkladně zasahují v místě mimořádné události. Pro co nejlepší účinnost jsou základní složky rozmístěny po celém území České republiky a tím je zajištěno celoplošné pokrytí těmito složkami. [4]

Základními složkami IZS tedy jsou:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR),
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí (JPO),
- zdravotnická záchranná služba (ZZS),
- Policie České republiky (PČR). [11]

I SDH obce, který patří do plošného pokrytí území, spadá do základních složek IZS. [4]

2.1.1. Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen “HZS ČR“) byl zřízen na základě zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 309/2002 Sb., zák. č. 362/2003 Sb., zák. č. 586/2004 Sb., zák. č. 413/2005 Sb., zák. č. 189/2006 Sb., zák. č. 264/2006 Sb., zák. č. 260/2008 Sb. a zák. č. 160/2013 Sb. [4]

Jeho hlavním úkolem je chránit život, zdraví a majetek před účinky požárů a pomáhat ostatním složkám při mimořádných událostech a to vzhledem k jejich možnostem a povinnostem, které jsou dány zvláštními právními předpisy, především zákonem o IZS,

zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 127/2005 Sb., zák. č. 112/2006 Sb., zák. č. 267/2006 Sb., zák. č. 110/2007 Sb., zák. č. 306/2008 Sb., zák. č. 153/2010 Sb., zák. č. 430/2010 Sb., zák. č. 375/2011 Sb., zák. č. 333/2012 Sb. a zák. č. 303/2013 Sb. [4]

2.1.1.1. Historie a vznik Hasičského záchranného sboru

Veřejné požární jednotky byly zřízeny ve větších městech již za Československé republiky. V ostatních městech a obcích se přenesla zodpovědnost za hašení požárů ze starostů na dobrovolné hasičské sbory, díky předpisům převzatých z Rakouska-Uherska. Dobrovolné hasičské sbory nebyly vždy a všude dostatečně vybaveny a tento stav nevyhovoval státu v dobách míru, natož za války. V roce 1942 nastaly změny a byl zřízen pluk požární policie Čech a Moravy. Pluk tvořili čeští četníci, příslušníci finanční stráže a důstojníci. Po válce se mužstvo bývalého pluku požární policie vrátilo zpět k původním jednotkám. [12]

Po válce byla požární ochrana zařazena do oboru působnosti ministerstva vnitra. Úkoly požární ochrany převzaly národní výbory (místní, okresní a krajské), jejichž výkonným orgánem bylo hasičstvo, které bylo dobrovolné, závodní nebo z povolání. Obce s počtem obyvatel nad 50 000 musely podle zákona zřídit hasičstvo. S přijetím zákona č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně došlo k podstatné reorganizaci požární ochrany. Veřejné a závodní jednotky se tímto zákonem staly výkonnými jednotkami požární ochrany a sama požární ochrana byla postavena na základech vojensky organizované složky. Ministr vnitra měl na starost dozor a všeobecné řízení požární ochrany a tuto pravomoc vykonával prostřednictvím ústřední správy státního požárního dozoru a jejich místních orgánů. [12]

V roce 1958 byl přijat zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně a ten měl za následek, že státní orgány požární ochrany byly podřízeny orgánům národních výborů a řada státních funkcí byla předána dobrovolné organizaci Československému svazu požární ochrany. [12]

Roku 1967 vznikla Škola požární ochrany ministerstva vnitra ve Frýdku-Místku, která byla velice významnou událostí vzhledem ke zkvalitnění odbornosti v technickém směru a profesionální činnosti při řešení požární ochrany. Federativní národní uspořádání v roce 1969 mělo za následek zařazení požární ochrany do výlučné působnosti ná-

rodních rad a následné vytvoření Hlavní správy požární ochrany Ministerstva vnitra Československé republiky. [12]

Počátkem 70. let začaly mít úspěch JPO u technický zásahů a tak teď vedle požárů zasahují i při dopravních nehodách a živelných pohromách. Jejich zásahy mají i pomocný charakter jako je odstraňování překážek při vyprošťování osob. Svou širokou škálou možností a schopností postupně nahrazovaly některé druhy technických služeb a přebíraly stále větší pravomoc, a proto musela být upravena jejich kompetence a to zákonem č.133/1985 Sb., o požární ochraně. Tento zákon mimo jiné vymezuje základní povinnosti fyzických osob a firem v oblasti požární ochrany a určuje kompetence hasičů při dozoru nad dodržováním těchto povinností. [12]

Současný název Hasičský záchranný sbor ČR získal v roce 1995. Vydání zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, znamenalo zásadní změnu v postavení, působnosti a organizaci Hasičského záchranného sboru ČR a tak došlo ke sloučení ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR s Hlavním úřadem civilní ochrany. Při přípravě na mimořádné události, jako jsou živelné pohromy, terorismus a průmyslové havárie, mají největší roli právě oni. Také mají velký podíl na provádění záchranných a likvidačních prací a především je HZS ČR hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému a řídí všechny záchranné složky. [12]

Hasičský záchranný sbor ČR je tvořen generálním ředitelstvím HZS ČR, které je součástí Ministerstva vnitra a hasičskými záchrannými sbory krajů, kterých jev současné době čtrnáct. Dále je tvořen Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany ve Frýdku-Místku a Záchranným útvarům HZS ČR v Hlučíně. Do Hasičského záchranného sboru ČR jsou zařazeny také vzdělávací, technická a účelová zařízení, konkrétně čtyři Odborná učiliště požární ochrany (ve Frýdku-Místku, Brně, Chomutově a Borovanech), Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Opravárenský závod Olomouc a Základna logistiky Olomouc. Součástí generálního ředitelství HZS ČR je ústřední operační a informační středisko a dále součástí HZS kraje je krajské operační a informační středisko. Generální ředitelství HZS ČR řídí vzdělávací, technická a účelová zařízení HZS ČR. [4], [12]

Obrázek 2 Znak Hasičského záchranného sboru ČR [29]

Obrázek 3 Uniforma HZS [32]

2.1.1.2. Operační středisko HZS

Povinnost zřizovat operační střediska HZS ČR vyplývá z § 2 odst. 4 zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 309/2002 Sb., zák. č. 362/2003 Sb., zák. č. 586/2004 Sb., zák. č. 413/2005 Sb., zák. č. 189/2006 Sb., zák. č. 264/2006 Sb., zák. č. 260/2008 Sb. a zák. č. 160/2013 Sb.. Ministerstvo zřizuje na úrovni generálního ředitelství operační a informační středisko. Hasičský záchranný sbor kraje zřizuje operační a informační střediska jako součást hasičského záchranného sboru kraje. [9]

Oddělení operačního střediska plní tyto úkoly:

- zajišťuje výkon služby v operačním a informačním středisku,
- zpracovává a zabezpečuje systém součinnosti operačních a informačních středisek HZS ČR a operačních středisek složek IZS,
- koordinuje tvorbu metodik a dokumentace činnosti operačních a informačních středisek HZS ČR a operačních středisek IZS,
- přijímá a vyhodnocuje zprávy o požárech a mimořádných událostech na tísňové lince 150 a zajišťuje vyrozumění určených vedoucích pracovníků ředitelství,
- povolává stanovené síly a prostředky jednotek požární ochrany a složek IZS, právnických a fyzických osob ve prospěch záchranných prací a hašení požárů
- zajišťuje ústřední koordinaci záchranných prací. [4]

2.1.2. Jednotky požární ochrany

Jednotkou požární ochrany je myšlen organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany. Hlavním úkolem jednotek požární ochrany je chránit životy, zdraví obyvatel a životní prostředí před požáry, následky požárů a následné provedení záchranných a likvidačních prací. [13]

Jednotky požární ochrany pracují buď v organizačním, nebo operačním řízení. Organizační řízení znamená udržovat činnost ke stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků k plnění úkolů jednotek požární ochrany. Tím je myšlena činnost k udržování a zvyšování odborné a fyzické způsobilosti hasičů, údržba požární techniky a dalších prostředků. [13]

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších zákonů se JPO dělí do 6 kategorií a to na:

- **s územní působností zasahující i mimo svého zřizovatele**
  1. JPO I – jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností do 20 minut jízdy z místa dislokace
  2. JPO II – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností do 10 minut jízdy z místa dislokace
  3. JPO III – jednotka sboru dobrovolných hasičů s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností do 10 minut jízdy z místa dislokace [4]
- **b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele**
  1. JPO IV – jednotka hasičského záchranného sboru podniku
  2. JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně
  3. JPO VI – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku [4]

2.1.3. Zdravotnická záchranná služba

Územní střediska ZZS jsou zřizována v každém kraji České republiky včetně hlavního města Prahy. Jejich jednotlivé oblasti působení jsou rozděleny podle bývalých hranic okresů. Zdravotní operační střediska řídí jednotlivé výjezdové skupiny. Zdravotnická

záchranná služba se řídí zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, dále vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 240/2012 Sb., kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě a vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 296/2012 Sb., o požadavcích na vybavení poskytovatele zdravotnické dopravní služby, poskytovatele zdravotnické záchranné služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče dopravními prostředky a o požadavcích na tyto dopravní prostředky. Funkce ministerstva zdravotnictví je vzhledem k ZZS metodická. [14]

Nárok na přednemocniční neodkladnou péči má každá osoba. Tato péče je hrazena ze státního rozpočtu, zdravotního pojištění a je garantována státem. ZZS jsou v podstatě příspěvkové organizace zřizované krajskými úřady, proto je to služba garantovaná státem a spravovaná prostřednictvím samosprávných krajů. [14]

Úkolem ZZS je poskytování odborné neodkladné přednemocniční péče a to od okamžiku přijetí tísňové zprávy až po předání postiženého do nemocniční péče. Základním principem činnosti je provedení maxima možných dostupných lékařských výkonů na místě nehody a před hospitalizací. Pro tyto účely je zřízena síť ze zařízení a pracovišť ZZS, jejichž součástmi jsou výjezdové skupiny. [14]

Výjezdové skupiny dělíme takto:

- rychlá lékařská pomoc (RLP), zdravotnický tým je veden lékařem,
- rychlá zdravotnická pomoc (RZP), neodkladná péče bez lékaře,
- rychlá lékařská pomoc v systému Rendez-Vous (RV), posádka je minimálně dvoučlenná a pracuje v součinnosti s výjezdovými skupinami RZP,
- letecká záchranná služba (LZS), posádka je minimálně dvoučlenná. [14]

Systém ZZS funguje tak, aby se zdravotnický tým dopravil k postiženému do 15 minut od přijetí tísňové zprávy. Tísňová linka 155 je v každém kraji směřována do příslušného územního střediska a to rozhodne, které okresní středisko zajistí výjezd. [14]

2.1.3.1. Historie zdravotnické záchranné služby

O zraněné se lidé starali už dávno, ale v dnešní době to je už samozřejmost. Český červený kříž vznikl v roce 1864 a byl první organizací pro záchranu raněných. Po první světové válce se v Československu starala o přednemocniční péči právě tato organizace a jejím hlavním úkolem byla doprava raněných a rodiček do nemocnic. [14]

Stanice první pomoci byla vybudována v Praze roku 1792. V této době byla určena odměna zachráncům zdánlivě mrtvým a následně zveřejnění jejich jména spolu s pochvalou na úředních tabulích. V Brně byla podobná stanice vytvořena roku 1801. V roce 1798 byla založena Humanitní společnost pro záchranu osob. Pražská záchranná služba je nejstarší záchrannou službou v Evropě a vznikla v roce 1857, to je šest let před založením mezinárodního Červeného kříže. [14]

Zdravotnictví se v České republice změnilo po roce 1945. Státní zdravotnická správa začala postupně vytvářet rozsáhlou síť zdravotnických zařízení. V roce 1974 došlo k pokroku ve vytvoření zdravotnické záchranné služby. Vše změnila vyhláška č. 434/1992 Sb., ministerstva zdravotnictví České republiky o zdravotnické záchranné službě. Poslední zlom nastal 1. 1. 2003, kdy vzniklo 14 krajských středisek záchranné služby. [15]

Obrázek 4 Znak Zdravotnické záchranné služby [29]

Obrázek 5 Uniforma ZZS [31]

2.1.3.2. Zdravotnické operační středisko

Zdravotní operační středisko je centrálním pracovištěm operačního řízení, které pracuje nepřetržitě. Operační středisko ZZS je vymezeno vyhláškou Ministerstva zdravotnictví o Zdravotnické záchranné službě. Toto středisko je chápáno jako organizační součást územních a okresních středisek ZZS. [25], [4]

Operačním řízením se zejména rozumí:

- přijetí a vyhodnocení tísňových volání na linku 155,
- převzetí a vyhodnocení výzev a vyrozumění přijatých od základních složek integrovaného záchranného systému a od orgánů krizového řízení,

- vyhlášení pokynů výjezdovým skupinám na základě přijetí tísňových výzev,
- poskytování instrukcí k zajištění první pomoci prostřednictvím sítě elektronických komunikací, pokud je nezbytné poskytnou první pomoc do příjezdu výjezdové skupiny,
- spolupráce s ostatními zdravotnickými operačními středisky a operačními a informačními středisky integrovaného záchranného systému. [25]

2.1.4. Policie České republiky

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Policie slouží veřejnosti a jejich úkolem je chránit život, bezpečnost osob a majetku a udržovat veřejný pořádek. V další řadě je nutné předcházet trestné činnosti a plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. [16]

Policie je podřízena ministerstvu a to vytváří podmínky pro plnění úkolů policie. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministrovi. Policie tvoří útvary, jimiž jsou Policejní prezidium České republiky, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. [16]

Policie ČR je jednou ze základních složek IZS a bezprostředně se podílí na řešení i vyhodnocení krizových situací a neodkladném zásahu v místě vzniku. Zajišťuje vhodné podmínky pro záchranné práce, které jsou prováděny specializovanými složkami IZS. Policie může provádět záchranné činnosti, pokud jsou k tomu vycvičeni. Jde především o potápěčskou činnost, práci ve výškách a pyrotechnickou činnost. [4]

Na místě vzniku mimořádné události plní tyto úkoly:

- uzavření místa zásahu, omezení vstupu osob,
- záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat a majetku,
- evakuace,
- omezení volného pobytu osob a dopravy v místě zásahu a jeho okolí,
- poskytování potřebných informací příslušným osobám postižených krizovou situací,
- dokumentace údajů a skutečností za účelem objasňování příčin vzniku krizové situace. [4]

Při zvýšeném stupni ohrožení bezpečnosti Policie ČR dále provádí:

- zvýšenou ochranu státních hranic, ústavních činitelů, objektů státní správy, zastupitelských úřadů,
- zvýšenou ochranu objektů Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) a PČR,
- spolupodílí se při pátrání po mezinárodních teroristech nebo pachatelích závažné trestné činnosti,
- přednostně vyšetřuje trestnou činnost. [4]

V policii působí:

- pořádková služba,
- kriminální policie,
- dopravní policie,
- služba správních činností,
- ochranná služba,
- cizinecká a pohraniční policie,
- útvar rychlého nasazení,
- železniční policie,
- letecká služba. [4]

2.1.4.1. Historie Policie České republiky

Policie České republiky vznikla 15. 6. 1991 na základě schválení zákona č. 238/1991 Sb., o Policii České republiky. Během let 2007 a 2008 proběhly změny v územní působnosti správ krajů a nově tak i územní organizace. S příchodem zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla zrušena okresní ředitelství a následně byla začleněna do krajských ředitelství. Tím byla dokončena reformace policie. [17]

Obrázek 6 Znak Policie České republiky [29]

Obrázek 7 Uniforma Policie [30]

2.1.4.2. Operační střediska PČR

Operační střediska jsou pracoviště, která neustále zabezpečují plnění bezodkladných policejních úkolů v mimořádných situacích a také přijímají tísňové volání na linku 158. Jsou zřízeny na krajských ředitelstvích PČR, na některých územních odborech PČR, na útvarcích s celorepublikovou působností a na Policejním prezidiu České republiky. Funguje jako „štábní“ pracoviště vedoucích služebních funkcionářů, tzn. policejního prezidenta, ředitelů útvarů s celorepublikovou působností, ředitelů krajských ředitelství PČR. Jejich každodenní činností je poskytování servisu výkonným policejním útvarům a koordinace sil a prostředků útvarů směřujících k zabezpečení situace na místě vzniklé mimořádné události. [24]

Hlavním úkolem operační služby je koordinovat a organizovat, v oblasti své teritoriální působnosti, nasazování policejních sil a prostředků. Dále se podílejí na zajištění součinnosti s ostatními orgány a organizacemi, především v rámci integrovaného záchranného systému. [24]

2.2. Operační a informační střediska

Operační a informační střediska IZS jsou stálými orgány pro koordinaci složek IZS. Úkoly operačních a informačních středisek IZS plní operační a informační střediska HZS krajů a operační a informační středisko MV – generálního ředitelství HZS ČR.

Dále plní úkoly vyplývající z dalších právních předpisů, např. zákona o vodách, atomového zákona, zákona o prevenci závažných havárií. [23]

- Operační střediska podle druhu:

- a) samostatné – příslušná složka IZS ho provozuje samostatně ve vlastním objektu s využitím sil a zdrojů, tento druh operačních středisek je v České republice nejrozšířenější,
- b) prostorově sdružené – v jednom společném prostoru vyvíjejí svoji činnost dvě nebo více středisek na sobě nezávisle na základě příslušné součinnostní dohody,
- c) systémově sdružené – je charakterizováno společnými operátory a univerzálními komunikačními a informačními technologiemi. [4]

- Operační střediska z hlediska územní působnosti lze členit na operační střediska s působností:

- a) místní (např. HZS podniku),
- b) okresní (např. Policie ČR),
- c) krajskou (regionální) (např. operační a informační středisko (dále jen „OPIS“) HZS kraje, Správy kraje Policie ČR),
- d) celostátní (např. OPIS Ministerstva vnitra – Generální ředitelství HZS ČR). [4]

V současnosti vykonávají v České republice základní a ostatní složky IZS více než 260 operačních středisek a jejich činnost zabezpečuje okolo 2000 pracovníků. [4]

- Operační a informační střediska integrovaného záchranného systému jsou povinna:

- a) přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech,
- b) zprostředkovávat organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu,
- c) plnit úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce,
- d) zajišťují v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek IZS a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle dokumentace integrovaného záchranného systému. [4]

- Operační a informační střediska integrovaného záchranného systému jsou oprávněna:
  - a) povolávat a nasazovat síly a prostředky hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany, dalších složek integrovaného záchranného systému podle poplachového plánu nebo podle požadavků velitele zásahu, přitom dbají na to, aby požadavky nebyly v rozhodnutí příslušného funkcionáře hasičského záchranného sboru, hejtmana nebo Ministerstva vnitra při jejich koordinaci záchranných a likvidačních prací,
  - b) vyžadovat a organizovat osobní a věcnou pomoc podle požadavků velitele zásahu,
  - c) provést při nebezpečí z prodlení varování obyvatelstva na ohroženém území, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak. [4]

Základním úkolem operačních a informačních středisek IZS je také zajistit nepřetržitou podporu činnosti krizovým štábům a výměnu informací z místa mimořádných událostí do krizového štábu a mezi krizovými štáby, a to i v případech, kdy spolehlivě nefungují veřejné komunikační prostředky a je nefunkční elektrická rozvodná síť apod. [23]

- Operační a informační střediska IZS rovněž:
  - a) dokumentují záchranné a likvidační práce, na kterých se podílí,
  - b) spolupracují na zpracování dokumentace IZS,
  - c) komunikují s operačními středisky základních složek IZS a s ostatními složkami, s místy zásahu a s krizovými štáby,
  - d) vyhledávají odpovídající stupeň poplachu při prvotním povolávání a nasazování sil a prostředků složek na místo zásahu,
  - e) vyhledávají odpovídající stupeň poplachu pro území postižené mimořádnou událostí, jestliže je na tomto území více jak jedno místo zásahu,
  - f) předávají informaci o vyhlášeném třetím nebo zvláštním stupni poplachu pro území postižené mimořádnou událostí organizačně vyššímu operačnímu a informačnímu středisku,
  - g) zapojují se do mezinárodních operací a do přeshraniční spolupráce při záchranných a likvidačních pracích podle zákona o IZS. [4]

2.3. Ostatní složky IZS

Ostatní složky jsou důležitou součástí hlavně při provádění záchranných a likvidačních prací na základě jejich oprávnění k této činnosti, která je dána právními předpisy a poskytují plánovanou pomoc na vyžádání (tj. na předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci). [11]

Ostatními složkami IZS jsou:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (např. městská policie, bezpečnostní služby),
- Armáda České republiky,
- orgány ochrany veřejného zdraví (např. orgány hygieny),
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (např. plynárenská, vodní, elektrická služba, Česká pošta, Báňská záchranná služba, Horská služba, Letecká služba),
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím (např. Český červený kříž, Svaz záchranných a likvidačních brigád kynologů ČR, Svaz civilní obrany ČR, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska). [11]

Tuto pomoc jsou na vyžádání povinni poskytnout:

- ministerstva, územní správní úřady, orgány krajů a obcí v mezích své působnosti,
- právnické a fyzické osoby, které jsou vlastníkem nebo uživatelem stavby civilní ochrany,
- nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany,
- poskytovatelé akutní lékařské péče, kteří mají zřízen urgentní příjem,
- ostatní složky IZS a
- ostatní osoby, které se k tomu smluvně zavázaly. [14]

2.3.1. Armáda České republiky

Armáda České republiky se používá především k posílení základních složek IZS. Jde o pomoc při likvidaci následků přírodních a antropogenních katastrof v případech, kdy vzniklou situaci nemohou základní složky zvládnout. Pomoc poskytují na základě podpůrného principu a hlavně v souladu s příslušnými legislativními a jinými předpisy. [4]

Ministr vnitra a obrany podepsal na jaře roku 2003 **Rámcovou smlouvu mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany o spolupráci v oblasti IZS**. Tato smlouva určuje principy a podmínky pro použití sil a prostředků armády v IZS. Jako další byla podepsána **Dohoda o plánované pomoci na vyžádání**, kterou podepsal generální ředitel HZS ČR a náčelník Generálního štábu armády, jenž upravuje rozsah poskytnutí pomoci některými organizačními součástmi armády při provádění záchranných a likvidačních prací. [4]

Úkoly Armády ČR

Armáda ČR poskytuje svoji pomoc tím, že nasazuje záchranné roty, ženijní prapory, specialisty s příslušnou technikou a živé síly. [4]

Obrázek 8 Znak Armády České republiky [33]

2.3.2. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen „SH ČMS“) je občanským sdružením podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a vzniklo 9. 4. 1991. Je pokračovatelem organizací hasičstva, které dříve působily na území Čech, Moravy a Slezska a také je právním nástupcem Svazu požární ochrany ČSFR na území České republiky. [19]

Cílem jejich činnosti je spolupůsobit při ochraně života, zdraví a majetku před účinky požárů a při poskytování pomoci v případě živelné pohromy a jiných mimořádných událostí. V čele této organizace stojí starosta a šest náměstků. [19]

Úkoly SH ČMS

- realizují odborné přípravy k získání odborné způsobilosti v požární ochraně, preventivních protipožárních opatřeních a preventivně-výchovné činnosti,
- likvidují požáry a jiné mimořádné události včetně odstraňování jejich následků,
- spolupracují s mládeží a plní úkoly civilní ochrany. [4]

Obrázek 9 Znak Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [34]

2.3.3. Český červený kříž

Český červený kříž (dále jen „ČČK“) je humanitární společností a působí na celém území České republiky. Jde tedy o národní společnost a z hlediska vnitrostátního je spolkem. ČČK je součástí Mezinárodního Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Pracuje v oblasti humanitární, sociální, zdravotní a zdravotně výchovné. [20]

Úkoly ČČK

- funguje jako pomocná organizace vojenské zdravotnické služby a zajišťuje výchovu personálu a obyvatelstva pro poskytování humanitární pomoci a první předlékařské pomoci,
- pomáhá při přípravách v oblasti ochrany obyvatelstva a poskytuje pomoc v případě katastrof a jiných mimořádných událostí,
- poskytuje zdravotnické, záchranné, sociální a humanitární služby,

- při plnění úkolů spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy a dalšími institucemi v rámci svého povolání. [4]

Obrázek 10 Znak Českého červeného kříže [20]

2.3.4. Vodní záchranná služba

Vodní záchranná služba byla založena roku 1968. Jedná se o největší a nejstarší celostátní organizaci, která se věnuje vodní záchraně a záchranářskému vzdělávání a sportu. V České republice je celkem 36 skupin. [21]

Úkoly vodní záchranné služby

- na otevřených vodních plochách poskytují první pomoc a záchranu osob,
- uskutečňují vzdělávání od juniorů po specialisty na určité typy vodního prostředí a složky IZS,
- je aktivní součástí IZS [21]

Obrázek 11 Znak Vodní záchranné služby [21]

2.3.5. Horská služba

Nová struktura Horské služby ČR byla schválena 1. 9. 2004 rozhodnutím vlády ČR č. 827 s platností od roku 2005. Takto vznikla nová organizace Horská služba ČR, o.p.s.. Zřizovatelem této služby je Ministerstvo pro místní rozvoj. Vedle této organizace stále působí i občanské sdružení Horská služba České republiky, která shromažďuje dobrovolné členy. Horská služba ČR, o.p.s. sídlí ve Špindlerově Mlýně a do svého působení zahrnuje sedm oblastí - Šumava, Krušné hory, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Jeseníky a Beskydy. Administrativní centrálu nalezneme v Praze. [4]

Úkoly horské služby

- organizuje a realizuje pátrací a záchranné práce v horském terénu
- poskytuje první pomoc a následně uskutečňuje transport raněných
- zajišťuje provoz záchranných a ohlašovacích stanic horské služby
- provádí instalaci a údržbu výstražných a informačních zařízení
- informuje veřejnost o povětrnostních a sněhových podmínkách
- spolupracuje s orgány veřejné správy, ochrany přírody a životního prostředí
- provádí hlídkovou činnost na hřebenech, sjezdových tratích,
- uskutečňuje pohotovostní službu na stanicích a domech horské služby
- provádí lavinová pozorování
- připravuje a školí své členy
- spolupracuje s ostatními záchrannými organizacemi [18]

Obrázek 12 Znak Horské služby [18]

3. Státní správa

Státní správa je částí veřejné správy. Stát ji používá jako výkonnou moc státu. Vrcholným ústředním orgánem státní správy je vláda, která má postavení orgánu státní správy se všeobecnou působností. [26]

- Ústřední orgány státní správy v ČR
  - Ministerstvo financí ČR
  - Ministerstvo zahraničních věcí ČR
  - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
  - Ministerstvo kultury ČR
  - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
  - Ministerstvo zdravotnictví ČR
  - Ministerstvo spravedlnosti ČR
  - Ministerstvo vnitra ČR
  - Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
  - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
  - Ministerstvo zemědělství ČR
  - Ministerstvo obrany ČR
  - Ministerstvo dopravy ČR
  - Ministerstvo životního prostředí ČR
  - Ministr vlády ČR pro lidská práva národnostní menšiny
  - Ministr vlády a předseda legislativní rady vlády
  - Místopředseda vlády pro evropské záležitosti [26]

- Jiné ústřední orgány státní správy
  - Český statistický úřad
  - Český báňský úřad
  - Státní úřad pro jadernou bezpečnost
  - Národní bezpečnostní úřad
  - Úřad vlády České republiky [26]

3.1. Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Ministerstva a jiné správní úřady při přípravě na mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva v oboru své působnosti

- vytváří přehled zdrojů možných rizik, provádějí analýzy ohrožení a v rámci prevence sjednávají nápravu skutečností a stavů, které by mohly způsobit vznik mimořádné události,
- stanovují, jaké činnosti jsou potřeba k provádění záchranných a likvidačních prací a ke zmírnění jejich následků,
- provádějí okamžité opravy nezbytných veřejných zařízení pro ochranu obyvatelstva. [22]

3.2. Ministerstvo vnitra

Plní úkoly v oblasti:

- přípravy na mimořádné události, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva,
- začlenění České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí,
- sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických a fyzických osob vykonávající podnikatelskou činnost,
- usměrňuje integrovaný záchranný systém,
- kontroluje a koordinuje poplachové plány integrovaného záchranného systému krajů a zpracovává ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému,
- řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb integrovaného záchranného systému,
- zpracovává koncepci ochrany obyvatelstva,
- zajišťuje a provozuje jednotný systém varování a vyrozumění, stanoví způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních, způsobu a době jejich provedení. [22]

Ministerstvo vnitra zabezpečuje ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací, jestliže:

- mimořádná událost přesahuje státní hranice České republiky a je nutná koordinace záchranných a likvidačních prací nad rámec příhraničních styků,
- mimořádná událost přesahuje území kraje a velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu. [22]

4. Koordinace složek při společném zásahu

Pokud se sejdou na místě mimořádné události dvě a více složek IZS, je potřeba společně rozhodnout a řešit tuto situaci. Podle počtu a druhu zasahujících složek na místě události se koordinují záchranné a likvidační práce. Obecně se však dělí do tří úrovní. [4]

1) Taktická úroveň

Jde o prostor, kde se má stát nebo projevit nepříznivá událost nebo se v této části její účinky mají projevit. Za likvidační a záchranné práce odpovídá velitel zásahu, kterým je obvykle velitel jednotky požární ochrany. Ten může požádat o zřízení štábu velitele zásahu. Pravomoci velitele zásahu jsou dány zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Činnost jeho štábu je v průběhu zásahu dán vyhláškou Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. [4]

2) Operační úroveň

Uskutečňuje se v operačních střediscích základních složek IZS. Tyto střediska se zřizují v krajích a na Ministerstvu vnitra. Jsou určeny k obsluze tísňových linek 150, 155, 158 a zajišťují přijímání tísňového volání 112. Operační a informační středisko IZS kraje (dále jen „KOPIS“) řídí systém varování a vyrozumění obyvatelstva. Především je ústředním bodem mezi místem zásahu a nejvyšší úrovní řízení. Podle stupně poplachového plánu se povolávají na žádost velitele zásahu ostatní složky IZS. [4]

3) *Strategická úroveň*

Probíhá na okresních a krajských úřadech a na Ministerstvu vnitra. Do koordinační činnosti jsou velitelem zásahu povoláni starosta obce, hejtman kraje nebo Ministerstvo vnitra. Účast hejtmána kraje a Ministerstva vnitra probíhá automaticky, pokud je oznámen nejvyšší stupeň poplachu. [4]

4.1. Zásady koordinace složek IZS

Koordinací složek IZS na místě společného zásahu je myšlena koordinace záchranných a likvidačních prací a řízení jejich součinnosti. [4]

Koordinace složek slouží k zajišťování těchto činností:

- zjištění druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení,
- uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu,
- záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku a jejich případná evakuace,
- poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám,
- přijetí nezbytných opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách, které zahrnuje: [4]
  - rozdělení místa na zóny s charakteristickým nebezpečím, stanovení odpovídajícího režimu práce a způsobu ochrany života a zdraví sil včetně použitých prostředků,
  - zohlednění vlastností místa zásahu při činnosti složek,
  - vytvoření týlu, podmínky pro odpočinek sil, stanovení odpovídajícího režimu jejich práce a odpočinku,
  - přerušování záchranných prací, pokud jsou bezprostředně ohroženy životy a zdraví sil nebo by záchrannými pracemi vznikly závažnější nepříznivé následky, než ty, které mimořádnou událostí hrozily, [4]
- přerušování trvalých příčin vzniku ohrožení vyvolaných mimořádnou událostí, například provizorní opravou, zamezení úniku nebezpečných látek, vyloučením nebo omezením provozu havarovaných zařízení,
- omezení ohrožení vyvolaného mimořádnou událostí a stabilizace situace v místě zásahu, například hašením požárů, ochlazováním konstrikcí, ohraničením uniklých látek,

- přijetí odpovídajících opatření v místech, kde se očekávají účinky při předpokládaném šíření mimořádné události, [4]
  - průzkum šíření mimořádné události,
  - informování nebo varování obyvatelstva na území ve směru šíření mimořádné události, která je může ohrozit svými účinky,
  - evakuace obyvatelstva, nebo také zvířat,
  - vyhledávání zraněných nebo bezprostředně ohrožených osob,
  - ošetření zraněných osob,
  - poskytnutí pomoci osobám, které nelze evakuovat,
  - regulace volného pohybu osob a dopravy v místě zásahu a v jeho okolí,
  - střežení evakuovaného území a majetku,[4]
- poskytnutí nezbytné humanitární pomoci postiženým osobám,
- poskytnutí neodkladné veterinární péče zraněným zvířatům,
- poskytování nutných informací příbuzným osobám, které jsou výrazně postiženy mimořádnou událostí,
- podávání nezbytných informací o mimořádné události a o prováděných záchranných a likvidačních pracích sdělovacím prostředkům a veřejnosti,
- dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku mimořádné události,
- dokumentování záchranných a likvidačních prací, které obsahuje základní přehled o nasazených složkách a časový sled prováděných činností. [4]

4.2. Dokumentace IZS

Dokumentaci IZS vypracovává Ministerstvo vnitra a HZS krajů. [23]

Dokumentaci tvoří:

- a) poplachové plány IZS,
  - b) dohody o poskytnutí pomoci,
  - c) havarijní plán kraje a vnější havarijní plány,
  - d) dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy,
  - e) typové činnosti složek IZS při společném zásahu,
  - f) dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičeních složek IZS.
- [23]

Ministerstvo vnitra zpracovává a vede ústřední poplachový plán IZS a dokumentaci IZS uvedenou pod písmeny b), d), e), f). [23]

HZS kraje zpracovává a vede poplachový plán IZS kraje a dokumentaci IZS uvedenou pod písmeny b) až f). [23]

4.2.1. Poplachový plán

Poplachovým plánem IZS kraje je myšlen požární poplachový plán kraje, který se vydává jako nařízení kraje. Ministerstvo vnitra dále zpracovává ústřední poplachový plán IZS. Tento plán se použije při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací MV – generálním ředitelstvím HZS ČR. Poplachový plán je uložen na příslušném operačním a informačním středisku IZS, které jej také pravidelně aktualizuje. [23]

Poplachové plány IZS slouží k:

- **hodnocení mimořádné události** z hlediska její velikosti, potřeby sil a prostředků k záchranným a likvidačním pracím a z hlediska potřeby koordinace uvedených prací do čtyř stupňů poplachu, stupeň poplachu je mimořádné události přidělen velitelem zásahu nebo operačním a informačním střediskem IZS,
- **registraci sil a prostředků složek IZS a možné osobní a věcné pomoci**, které je možno využít k záchranným a likvidačním pracím v daném území kraje a stupni koordinace (krajská, ústřední),
- **povolávání složek IZS sil a prostředků k záchranným a likvidačním pracím** dle vyhlášeného stupně poplachu,
- **k vyžádání pomoci** sil a prostředků pro postižené území při koordinaci záchranných a likvidačních prací hejtmanem, starostou obce s rozšířenou působností nebo velitelem zásahu. [23]

4.2.1.1. Stupně poplachu IZS a jejich účel

Stupně poplachu jsou tři a čtvrtý se nazývá zvláštní. Udávají kolik zasahujících jednotek a prostředků bude v místě mimořádné události potřeba pro záchranné a likvidační práce, kde přitom bude zasahovat více složek najednou. Vyhláší je OPIS IZS při prvotním povolání složek na místo zásahu a při příjezdu na místo události ho upřesňuje velitel zásahu. Vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu umožňuje starostovi obce s rozšířenou působností, resp. hejtmanovi kraje, resp. Ministerstvu vnitra převzít

koordinaci záchranných a likvidačních prací za podmínek stanovených zákonem o IZS. [1]

- ***První stupeň***

Vyhlašuje se, pokud mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, objekty nebo jeho části, s výjimkou objektů, kde by byl složitý zásah nebo s plochou území do 500 m², nebo záchranné a likvidační práce provádějí základní složky, které není potřeba při společném zásahu koordinovat. [4]

- ***Druhý stupeň***

Vyhlašuje se v případě, že mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 lidí, více jak jeden objekt se složitými podmínkami zásahu, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m². [4]

- ***Třetí stupeň poplachu***

Vyhlašuje se, jestliže mimořádná událost ohrožuje více jak 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy o území do 1 km² a povodí řek. Dále pokud jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě. Záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů. Při společném zásahu je nutné v místě zásahu koordinovat složky velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu je důležité rozdělit na sektory a úseky. Řídící důstojník hasičského záchranného sboru kraje rozhodne o vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu a operační a informační středisko kraje tuto informaci sdělí hejtmanovi kraje. [4]

- ***Zvláštní stupeň poplachu***

Vyhlašuje se, je-li mimořádnou událostí ohrožen život více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km². Záchranné a likvidační práce provádějí základní a ostatní složky včetně použití sil a prostředků z jiných krajů nebo ze zahraničí. Velitel zásahu koordinuje společný zásah na místě zásahu a za pomoci štábu velitele zásahu rozdělí místo zásahu na sektory a úseky. Společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strate-

gické úrovni. Územně příslušné operační a informační středisko kraje informuje hejmana kraje o vyhlášení tohoto stupně poplachu podle poplachového plánu kraje. [4]

4.2.2. Typové činnosti

Typovou činnost vydává Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Typová činnost poukazuje na postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události. [27]

Přehled typových činností složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu:

- STČ/01 IZS Špinavá bomba
- STČ/02 IZS Demonstrování úmyslu sebevraždy
- STČ/03 IZS Hrozba použití nástražného výbušného systému nebo nález nástražného výbušného systému, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů
- STČ/04 IZS Letecká nehoda
- STČ/05 IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
- STČ/06 IZS Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technopárty
- STČ/07 IZS Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu
- STČ/08 IZS Dopravní nehoda
- STČ/09 IZS Zásah složek IZS při mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí
- STČ/10 IZS Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici
- STČ/11 IZS Chřipka ptáků
- STČ/12 IZS Při poskytování psychosociální pomoci
- STČ/13 IZS Reakce na chemický útok v metru
- STČ/14 IZS Amok – útok aktivního střelce [27]

4.3. Jednotlivé úrovně koordinace složek při společném zásahu

Koordinace složek při společném zásahu je prováděna:

- velitelem zásahu v místě nasazení složek a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události na taktické úrovni,
- operačním a informačním střediskem integrovaného záchranného systému na operační úrovni,
- starostou obce s rozšířenou působností, hejtmánem kraje a v Praze primátorem hlavního města Prahy nebo Ministerstvem vnitra a ostatními správními úřady v případech stanovených zákonem na strategické úrovni. [4]

4.4. Organizace členění místa zásahu

Velitel zásahu člení místo zásahu podle rozsahu mimořádné události a potřeb koordinace záchranných a likvidačních prací organizačně na:

- vnější zónu pro uzavření místa zásahu,
- nebezpečnou zónu s charakteristickým nebezpečím v místě zásahu,
- nástupní prostor,
- týlový prostor,
- dekontaminační prostor,
- prostor pro poskytnutí zdravotní péče osob postižených mimořádnou událostí,
- shromaždiště evakuovaných,
- prostor pro náhradní ustájení evakuovaných nebo zraněných zvířat, popřípadě poskytnutí veterinární péče,
- prostor pro umístění a identifikaci obětí,
- prostor předpokládaného šíření mimořádné události,
- úsek a sektor, kde složky provádějí záchranné a likvidační práce. [22]

Velitel zásahu stanoví místo pro:

- velitele stanoviště,
- stanoviště štábu velitele zásahu,
- informování sdělovacích prostředků,
- informování o osobách postižených mimořádnou událostí. [22]

5. Povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob

Právnické a podnikající fyzické osoby mohou být původcem mimořádných událostí nebo mohou být skupinou, které se pomoc poskytuje. Další možností je, že jsou to skupiny, které jsou zdrojem osobní a věcné pomoci pro provádění záchranných a likvidačních prací. [23]

Právnické a podnikající fyzické osoby jsou v souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a s jejich přípravou povinny:

- poskytnout osobní a věcnou pomoc na přímou výzvu velitele zásahu, starosty obce nebo prostřednictvím operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému,
- dovolit vstup oprávněným osobám provádějící záchranné nebo likvidační práce na pozemky a do staveb a použití nezbytné techniky, provedení terénních úprav, budování ochranných staveb, vyklizení pozemku a odstranění staveb, jejich částí a prostorů, pokud jsou vlastníky nebo uživateli nemovitostí a pokud zvláštní předpis nestanoví jinak,
- strpět umístění systému varování a vyrozumění na nemovitostech, které mají ve vlastnictví, a umožnit k nim přístup hasičskému záchrannému sboru kraje nebo jím zmocněným osobám za účelem používání, kontroly, údržby a oprav,
- pokud jsou vlastníky stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany, dbát při užívání těchto nemovitostí a veškerých činnostech s tím spojených, aby nedošlo ke změně charakteru této stavby ve vztahu k jejímu účelu, a umožnit její využití pro potřeby civilní ochrany a přístup k orgánům hasičského záchranného sboru nebo jimi zmocněným osobám do těchto objektů za účelem používání, kontroly, údržby a oprav,
- pokud provozují školská, zdravotnická, sociální nebo obdobná zařízení, vytvořit v nich podmínky pro výdej ochranných masek, dětských ochranných vaků, dětských ochranných kazajek, ochranných oděvů, filtrů pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla a dalších ochranných prostředků. [4]

Pokud by mohlo dojít k mimořádné události v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a při jejich přepravě nebo při nakládání s nebezpečnými odpady, je právnická nebo podnikající fyzická

osoba, která je vlastníkem, správce nebo uživatelem uvedených zařízení, budov, látek nebo odpadů povinna: [4]

- pomáhat s přípravou záchranných a likvidačních prací a na zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu tím, že poskytne na vyžádání hasičskému záchrannému sboru kraje, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak, informace o: [4]
  - zdrojích rizik,
  - pravděpodobných následcích havárií a možných způsobech jejich likvidace,
  - možných účincích na obyvatele a životní prostředí,
  - opatřeních připravených ve své působnosti pro zajištění nezbytných sil a prostředků k provedení záchranných a likvidačních prací ve svém objektu nebo zařízení, [4]
- vůči svým zaměstnancům zajistit, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak:
  - informování o hrozících mimořádných událostech a plánovaných opatřeních,
  - varování, evakuaci, popřípadě ukrytí,
  - organizování záchranných prací,
  - organizování přípravy k sebeobraně a vzájemné pomoci. [4]

Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba, u které došlo k havárii, je povinna:

- neprodleně provádět záchranné a likvidační práce,
- okamžitě ohlásit havárii místně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku integrovaného záchranného systému a bezprostředně ohroženým obcím,
- účastnit se na varování osob ohrožených havárií v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,
- podat veliteli zásahu informace o skutečnostech, které by mohly ohrozit životy nebo zdraví osob provádějících zásah nebo ostatního obyvatelstva, zejména informace o výbušninách, nebezpečných chemických látkách, zdrojích ionizujícího záření, dravých či nebezpečných zvířatech,
- spolupracovat při odstraňování havárie se složkami integrovaného záchranného systému, správními úřady a orgány krajů a obcí,

- zabezpečit zneškodnění odpadů, které vznikly v důsledku havárie i v důsledku její likvidace,
- spolupracovat při zpracování dokumentace o záchranných a likvidačních pracích. [4]

6. Státní samospráva

Státní samospráva je veřejnou správou. Je uskutečňována jinými subjekty než státem, tudíž nepoužívá státní moc a stát do ní nemůže zasahovat. Samosprávu dělíme do dvou částí a to na územní samosprávu (obce, kraje) a zájmovou samosprávu (komory, sdružení občanů). [26]

6.1. Orgány kraje

Orgány kraje zajišťují přípravu na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. [22]

Krajský úřad při výkonu státní správy:

- organizuje součinnost mezi obecními úřady a obcemi s rozšířenou působností a dalšími správními úřady a obcemi v kraji, zejména při zpracování poplachového plánu integrovaného záchranného systému, zajišťuje havarijní připravenost a ověřuje si ji cvičením,
- usměrňuje integrovaný záchranný systém na úrovni kraje,
- vytváří plán k provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje,
- zpracovává poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje. [22]

Hasičský záchranný sbor kraje je dotčeným orgánem v územním a stavebním řízení z hlediska ochrany obyvatelstva. [22]

Hejtman kraje

- organizuje integrovaný záchranný systém na úrovni kraje,
- koordinuje a kontroluje přípravu na mimořádné události prováděnou orgány kraje, územními správními úřady s krajskou působností, právními a fyzickými osobami,
- schvaluje vnější havarijní plány, havarijní plán kraje a poplachový plán IZS kraje,

- koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádných událostí vzniklé na území kraje, pokud přesahuje území jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností a velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu,
- využívá pro koordinaci záchranných a likvidačních prací krizový štáb kraje zřízený na základě krizového zákona. [22]

Pokud hejtman kraje uskutečňuje koordinaci záchranných a likvidačních prací je povinen předávat zprávy o jejich průběhu Ministerstvu vnitra prostřednictvím operačních a informačních středisek IZS. Též v případě, pokud hejtman kraje žádá v rámci uvedené koordinace o síly a prostředky pro řešení mimořádné události. Činí tak prostřednictvím operačního a informačního střediska IZS kraje a podle poplachového plánu IZS kraje. [23]

6.2.Orgány obce s rozšířenou působností

Obecní úřad obce s rozšířenou působností při výkonu státní správy zajišťuje připravenost správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Tyto úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností plní hasičský záchranný sbor kraje, který pro potřebu správních obvodů obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a přípravu záchranných a likvidačních prací dále: [22]

- plní úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací stanovené Ministerstvem vnitra,
- koordinuje součinnost mezi obecním úřadem obce s rozšířenou působností a územními správními úřady s působností v jeho správním obvodu a ostatními obcemi,
- seznamuje ostatní obce, právnické a fyzické osoby ve svém správním obvodu s charakterem možného ohrožení obyvatel s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi,
- zpracovává vnější havarijní plán, pokud to vyplývá ze zvláštního právního předpisu. [22]

Starosta obce s rozšířenou působností

- organizuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal,
- schvaluje vnější havarijní plán. [22]

6.3. Orgány obce

Orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva. [22]

Obecní úřad při výkonu státní správy:

- organizuje přípravu obce na mimořádné události,
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,
- provádí varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím,
- hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci, [22]

Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení. Obecní úřad je dotčeným orgánem z hlediska ochrany obyvatelstva při rozhodování, umístování a povolování staveb. Dále o změnách staveb a změnách v užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení. [22]

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací:

- zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,

- uskutečňuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce,
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. [22]

7. Terminologie používaná v krizovém řízení a vysvětlení základních pojmů

IZS

Jde o integrovaný záchranný systém a koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. [4]

MU

Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, ale také haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí. Tyto situace vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. [4]

Příkladem MU je dopravní nehoda dvou vozidel, kde došlo ke zranění osob a bylo nutné ošetření ZZS a vyproštění osob za pomoci HZS. Pokud by ale došlo jen k devastaci vozidel a nebyla by nutná asistence dalších složek IZS, tak nejde o MU. [2]

- ***Základní dělení mimořádných událostí***

I. Přírodní (naturogenní) mimořádné události

II. Antropogenní mimořádné události – mimořádné události způsobené činností člověka [10]

- ***Základní dělení přírodních mimořádných událostí***

1. Abiotické mimořádné události – způsobené neživou přírodou

2. Biotické mimořádné události – způsobené živou přírodou [10]

- ***Základní dělení antropogenních mimořádných událostí***

1. Technogenní mimořádné události - provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou
2. Sociogenní mimořádné události interní - vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické krize
3. Sociogenní mimořádné události externí - vojenské krizové situace
4. Agrogenní mimořádné události – spojené se zemědělstvím a půdou [10]

Záchranné práce

Jedná se o činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí. Tyto práce se zabývají zejména ohrožením života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedou k přerušení jejich příčin. [4]

Mezi záchranné práce patří činnosti jako je poskytnutí první pomoci, evakuace osob, zvířat a majetku, které při zásahu jedné či více složek po oznámení vzniku nebo bezprostředně se blížící mimořádné události je nutné provést v místě nasazení nebo v místě předpokládaných účinků mimořádné události. Tyto práce mají vždy přednost před likvidačními nebo obnovovacími pracemi. [2]

Likvidační práce

Jsou to činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí. [4]

Tyto práce je nutné vykonat bez zbytečného odkladu, ale lze je odložit nejpozději do doby ukončení prioritní záchrany. Příkladem je autonehoda spojená s únikem pohonných hmot na silnici. Prioritou je záchrana životů (záchranné práce) a až následně odklizení vraku mimo vozovku a očištění vozovky od pohonných hmot (likvidační práce). [2]

Ochrana obyvatelstva

Plní úkoly civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. [4]

Věcná pomoc

Patří sem poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení je poskytnuta na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Věcnou pomocí je též myšlena i poskytnutá pomoc dobrovolně, bez výzvy, ale se souhlasem nebo vědomím velitele zásahu., hejtmana kraje nebo starosty obce. [5]

Osobní pomoc

Je činnost nebo služba, která je potřeba při provádění záchranných nebo likvidačních prací. Dále je poskytnuta při cvičení a to na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. [6]

Havárie

Je mimořádná událost, která vznikla v souvislosti s provozem technických zařízení nebo budov a to jejich užitím, zpracováním, výrobou, skladováním nebo přípravou nebezpečných látek nebo nakládáním s nebezpečnými odpady. [11]

Krizová situace

Mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení nebo válečný stav. Jedná se o takové stavy, kdy hrozící nebezpečí nemůžeme odvrátit nebo způsobené následky odstranit běžnou činností správních orgánů a složek integrovaného záchranného systému. [11]

7.1. Krizové stavy

Krizové stavy máme čtyři. Každý z nich má jiný důvod, územní rozsah, časovou účinnost a pokaždé je vyhlášen jiným orgánem. Tyto stavy se vyhláší podle druhu a závažnosti mimořádné události k jejímu zdoání. Důvodem vyhlášení je zvýšení pravomocí územních správních úřadů a vlády. [11]

- ***Stav nebezpečí***

-vyhlašuje ho: hejtman kraje (v Praze to je primátor hlavního města Prahy)

-územní rozsah: je určen pro území kraje nebo jeho části

-důvod: mimořádnou událost nemůžeme běžnými prostředky ani silami řešit a běžnou činností správních úřadů a složek IZS nelze tuto událost odvrátit

-časová účinnost: vyhláší se na dobu 30 dní, ale hejtman tuto dobu může prodloužit jen se souhlasem vlády [11]

- ***Nouzový stav***

-vyhláší ho: vláda České republiky

-územní rozsah: celý stát nebo jeho část

-důvod: mimořádná událost ve větším rozsahu ohrožuje životy, zdraví, majetek nebo vnitřní bezpečnost a pořádek

-časová účinnost: vyhláší se na dobu 30 dní, ale tato doba se může prodloužit jen se souhlasem Poslanecké sněmovny [11]

- ***Stav ohrožení státu***

-vyhláší ho: Parlament České republiky

-územní rozsah: celý stát nebo jeho část

-důvod: bezprostřední ohrožení svrchovanosti státu nebo územní celistvosti a také demokratické základy státu

-časová účinnost: bez omezení [11]

- ***Válečný stav***

-vyhláší ho: Parlament České republiky

-územní rozsah: celý stát

-důvod: Česká republika je napadena agresorem, nebo je-li potřeba plnit smluvní závazky o společné obraně proti napadení

-časová účinnost: bez omezení [11]

7.2. Krizové štáby

Zřizují je Vláda České republiky, Ministerstva, hejtmani a starostové obcí a jiné ústřední orgány především jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací. Jejich složení a úkoly určuje ministr nebo vedoucí ústředního správního úřadu. [11]

7.3. Základní úkoly ochrany obyvatelstva

- **Varování**

Varování je opatřením, jak včas a účinně varovat obyvatelstvo o možném hrozícím nebezpečí. Obyvatelé tak mohou v ohrožených místech přijmout potřebná opatření pro záchranu životů a zdraví a snížit tak následky mimořádné události. Varování se ohlašuje varovnými signály, kterými jsou „Všeobecná výstraha“, která varuje při hrozbě nebo vzniku mimořádné události a jde o kolísavý tón po dobu 140 sekund a signál „Požární poplach“, který je vyhlášen pro jednotky požární ochrany, ale není varovným signálem pro obyvatelstvo. Jeho přerušovaný tón trvá po dobu 1 minuty a připomíná hlas trubky troubící tón „HÓ-ŘÍ“ ... [11]

- **Evakuace**

Jedná se o opatření k přemístění osob, hospodářských zvířat a věcných prostředků z ohroženého místa na jiné bezpečné místo. Evakuaci může nařídit velitel zásahu, zaměstnavatel, obec a kraj. O tom, jak se má evakuace uskutečnit předávají informace Český rozhlas, Česká televize a místní veřejný rozhlas. [11], [36]

- **Ukrytí**

Ukrytím je myšleno využití úkrytů civilní ochrany a dalších vhodných prostorů, které svými stavebními úpravami poskytují ochranu. **Stálé úkryty** jsou ochranné stavby trvalého charakteru. Většinou to jsou dvouúčelově využívané stavby (kina, sklady, prodejny), které v případě mimořádné události slouží jako úkryt. Na území České republiky jich nalezneme přes 5000. [11], [36]

Improvizovanými úkryty jsou myšleny vhodné prostory v obytných domech a provozních objektech, které jsou využívány za válečného stavu nebo stavu ohrožení státu a jsou upravovány před vlivy bojových prostředků. [11]

Praktická část

8. Východiska a cíl praktické části

V praktické části jsem se si vybrala jednu z dokumentací IZS a to poplachový plán, který je blíže popsán v kapitole 4.2.1.. V této části se zabývám novelou Poplachového plánu Královehradeckého kraje. Novela byla nutná, protože předchozí Poplachový plán Královehradeckého kraje z roku 2004 již nevyhovoval vzhledem ke změnám, které proběhly ve struktuře HZS kraje (novela vyhlášky 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany), kompletně se změnila struktura PČR ve smyslu státního uspořádání (zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky) a vznik zákona o ZZS (zákon č. 374/2011 o zdravotnické záchranné službě) a také proběhla změna v operativní dokumentaci. Tato dokumentace je neveřejnou přílohou Poplachového plánu Královehradeckého kraje a je vydána v Královehradeckém Věstníku a je uložena na operačním a informačním středisku. Operativní dokumentace se zpracovává pro každý kraj zvlášť a nemůže být zveřejněna, protože se v ní poukazuje na počty a stavy hasičů, policistů a záchranářů a tyto informace by mohly být zneužity.

Seznam obecně závazných předpisů a jejich zdrojů:

- nařízení, směrnice, rozhodnutí EU (Úřední věstník Evropských společenství)
- mezinárodní smlouva (Sbírka mezinárodních smluv ČR)
- zákony, vyhlášky, nařízení vlády (Sbírka zákonů ČR)
- vyhlášky vydané krajskými a obecními úřady (**věstníky právních předpisů krajů**)
- další dokumenty, pokud na ně právní předpisy odkazují (Standardní klasifikace produkce) [40]

Věstník právních předpisů kraje je promulgační list, v kterém české kraje zveřejňují své právní předpisy a některé další dokumenty. Pro každý z krajů je vydán samostatný věstník. [41]

9. Novela Poplachového plánu Královéhradeckého kraje

Výsledkem praktické části je tato novela, která po kontrole u právníka a následném schválení hejtmánem kraje vyjde v Královéhradeckém Věstníku ke dni 1.1.2016.

Nařízení Královéhradeckého kraje ze dne 5. dubna 2015, kterým se vydává Poplachový plán Královéhradeckého kraje. [28]

Rada Královéhradeckého kraje dle § 7 a § 59 odst. 1 písm. k) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařazení), ve znění pozdějších předpisů, k provedení § 27 odst. 2 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 4 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb., (část I.), a k provedení § 10 odst. 2 písm. e) zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 19 vyhlášky č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému (část II.), schválila dne 4. 5. 2015 svým usnesením č. 5/4/2015 vydání tohoto nařízení: [28]

Část I.

Požární poplachový plán kraje

Článek 1

Výčet jednotek požární ochrany v Královéhradeckém kraji

(1) Jednotky požární ochrany v Královéhradeckém kraji tvoří jednotky Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje¹ (dále jen „HZS KH kraje“), jednotky požární ochrany sboru dobrovolných hasičů obce², jednotky požární ochrany hasičského záchranného sboru podniku³ a jednotky požární ochrany sboru dobrovolných hasičů podniku⁴. [4] Výčet jednotek požární ochrany v Královéhradeckém kraji je proveden:

- a) v Seznamu jednotek požární ochrany Královéhradeckého kraje,
- b) v Nařízení Královéhradeckého kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území Královéhradeckého kraje jednotkami požární ochrany. [38]

¹ § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

² § 65 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb.,

³ § 65 odst. 1 písm. b) zákona č. 133/1985 Sb.,

⁴ § 65 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb.,

(2) Seznam jednotek požární ochrany Královéhradeckého kraje je operativní dokumentací poplachového plánu kraje, je veřejným a vede jej HZS KH kraje a je uložen na Krajském ředitelství HZS KH kraje, na územních odborech HZS KH kraje a na operačních a informačních střediscích. [38]

Článek 2

Zásady součinnosti jednotek

(1) Jednotky požární ochrany si poskytují vzájemnou pomoc a součinnost při zdolávání požárů a při provádění záchranných prací. [38]

(2) Jednotky požární ochrany působí v rámci svých hasebních obvodů. Vymezení hasebních obvodů jednotek Hasičského záchranného sboru je součástí Seznamu jednotek požární ochrany Královéhradeckého kraje. [28]

(3) Hasebním obvodem jednotek požární ochrany hasičského záchranného sboru podniku, sboru dobrovolných hasičů obce a sboru dobrovolných hasičů podniku je území jejich zřizovatele. [28]

(4) K zásahu mimo svůj hasební obvod může být jednotka požární ochrany povolána

a) na základě předurčenosti, § 3 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů⁵,

b) v případech, kdy není možné povolat místně příslušnou jednotku Hasičského záchranného sboru nebo

c) na základě rozhodnutí příslušného operačního a informačního střediska.⁶ [37]

(5) K zásahu mimo území Královéhradeckého kraje může být na žádost operačního střediska jiného kraje povolána jednotka požární ochrany rozhodnutím příslušného operačního a informačního střediska, a to na základě uzavřených dohod o součinnosti jednotek požární ochrany. Příslušné operační a informační středisko oznámí vyslání jednotky požární ochrany mimo území Královéhradeckého kraje Operačnímu a informačnímu středisku Hasičského záchranného sboru KH kraje. [37]

(6) Výčet uzavřených dohod o součinnosti jednotek požární ochrany je součástí seznamu jednotek požární ochrany Královéhradeckého kraje. [38]

---

⁵ § 3 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů

⁶ § 11 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů

(7) Předurčenost jednotek požární ochrany k jednotlivým obcím a stupni požárního poplachu je součástí Seznamu jednotek požární ochrany Královéhradeckého kraje. [38]

(8) K zásahu mimo území České republiky může být na žádost Operačního a informačního střediska Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky povolána jednotka požární ochrany rozhodnutím Operačního a informačního střediska HZS KH kraje. [37]

(9) Při vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně požárního poplachu může příslušné Operační a informační středisko HZS KH kraje požádat o vyslání jednotek požární ochrany z jiného kraje. [38]

(10) Při vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně požárního poplachu může Operační a informační středisko HZS KH kraje prostřednictvím Operačního a informačního střediska Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky požádat o vyslání jednotek požární ochrany ze zahraničí. [38]

Článek 3

Povolávání jednotek požární ochrany ke zdolávání požárů a k záchranným pracím

(1) Povolávání jednotek požární ochrany ke zdolávání požárů a k záchranným pracím zabezpečují územně příslušná operační a informační střediska a ohlašovny požárů.⁷ [37]

(2) Při povolávání jednotek požární ochrany ke zdolávání požárů a k záchranným pracím se operační a informační střediska řídí platnými právními pokyny. [37]

(3) Při povolávání jednotek požární ochrany ke zdolávání požárů a k záchranným pracím se ohlašovny požárů řídí příslušným řádem ohlašovny požárů.⁸ [38]

Článek 4

Způsob vyhlásování jednotlivých stupňů požárního poplachu

(1) Stupeň požárního poplachu předurčuje potřebu sil a prostředků pro hašení požárů a pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události. [28]

---

⁷ § 1 písm. n) vyhlášky č. 247/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

⁸ § 35 vyhlášky č. 247/2001 Sb., § 13 nařízení č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

(2) Vyhláší se čtyři stupně požárního poplachu, z nichž čtvrtý stupeň označený jako zvláštní je stupněm nejvyšším. [4]

(3) První stupeň požárního poplachu předpokládá nasazení nejvýše pěti jednotek požární ochrany. [28]

(4) Druhý stupeň požárního poplachu předpokládá nasazení nejvýše deseti jednotek požární ochrany. [28]

(5) Třetí stupeň požárního poplachu předpokládá nasazení nejvýše patnácti jednotek požární ochrany. Za účelem organizace činnosti jednotek na místě zásahu zřídí velitel zásahu při vyhlášení třetího stupně požárního poplachu štáb.⁹ [28]

(6) Zvláštní stupeň požárního poplachu předpokládá nasazení více než patnácti jednotek požární ochrany. Organizace činnosti jednotek je prováděna v součinnosti s Operačním a informačním střediskem Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. [28]

(7) Stupeň požárního poplachu vyhláší příslušné operační a informační středisko. Na žádost velitele zásahu může příslušné operační a informační středisko v průběhu zásahu změnit vyhlášený stupeň požárního poplachu. [4]

(8) Operační a informační středisko HZS KH kraje oznámí vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně požárního poplachu hejtmanovi. [4]

Článek 5

Úprava činnosti ohlašoven požárů

(1) Ohlašovny požárů se při své činnosti řídí řádem ohlašovny požárů¹⁰. [37]

(2) Stanice HZS KH kraje nejsou ohlašovny požárů, ale místem, kde lze ohlásit mimořádnou událost. [37]

Článek 6

Úprava činnosti operačních a informačních středisek

(1) Krajské operační a informační středisko HZS KH kraje řídí činnosti operačních a informačních středisek územních odborů HZS KH kraje a je místně příslušným operač-

---

⁹ § 23 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ § 35 vyhlášky č. 247/2001 Sb., § 13 nařízení č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

ním a informačním střediskem pro okres Hradec Králové a pro okres Náchod a plní další úkoly dle tohoto nařízení a jiných právních předpisů. [38]

(2) Při své činnosti se operační a informační střediska řídí platnými právními předpisy, uzavřenými dohodami a závaznými pokyny. [38]

Část II.

Poplachový plán integrovaného záchranného systému

Článek 7

Spojení na základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému

(1) Výčet spojení na základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému¹¹ je proveden v Seznamu spojení na složky integrovaného záchranného systému. [38]

(2) Seznam spojení na složky integrovaného záchranného systému je veřejný, vede jej HZS KH kraje a je uložen na Operačním a informačním středisku HZS KH kraje, na územních odborech HZS KH kraje a na operačních a informačních střediscích a na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje. [38]

Článek 8

Přehled sil a prostředků ostatních složek integrovaného záchranného systému a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů a způsob jejich povolávání

(1) Přehled sil a prostředků ostatních složek integrovaného záchranného systému a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací zajištěných na základě smluvních vztahů s fyzickými a právními osobami včetně způsobu jejich povolávání je proveden v Seznamu ostatních složek integrovaného záchranného systému. [37]

(2) Seznam ostatních složek integrovaného záchranného systému je veřejný, vede jej HZS KH kraje a je uložen na Operačním a informačním středisku HZS KH kraje, na územních odborech HZS KH kraje na operačních a informačních střediscích. [38]

---

¹¹ § 4 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

Článek 9

Způsob povolávání a vyrozumívání vedoucích složek a členů krizových štábů, právnických osob a podnikajících fyzických osob zahrnutých do havarijního plánu nebo vnějšího havarijního plánu

(1) Vedoucí složek integrovaného záchranného systému, členové krizových štábů a právnické osoby a podnikající fyzické osoby zahrnuté do havarijního plánu nebo vnějšího havarijního plánu oznamují HZS KH kraje druh a způsob použití komunikačních prostředků použitelných k jejich okamžitému vyrozumění nebo povolání pro případ mimořádné události. [28]

(2) Příslušné operační a informační středisko vyrozumívá a povolává vedoucí složek integrovaného záchranného systému, členy krizových štábů a právnické a podnikající fyzické osoby za užití komunikačních prostředků dle odst. 1. [28]

(3) Příslušní operační a informační středisko vyrozumívá vedoucí složek integrovaného záchranného systému o vyhlášení třetího a zvláštního stupně poplachu v rámci integrovaného záchranného systému pro území podle jejich místní příslušnosti. [38]

(4) Na základě rozhodnutí příslušného vedoucího krizového štábu vyrozumívá příslušné operační a informační středisko nebo Operační a informační středisko HZS KH kraje členy krizových štábů o vyhlášení třetího a zvláštního stupně poplachu v rámci integrovaného záchranného systému pro území podle jejich místní příslušnosti. [38]

(5) Na žádost velitele zásahu, řídicího důstojníka HZS KH kraje, starosty nebo hejtmána povolává příslušné operační a informační středisko nebo Operační a informační středisko HZS KH kraje vedoucí složek integrovaného záchranného systému podle jejich místní příslušnosti. [38]

(6) Na základě rozhodnutí příslušného vedoucího krizového štábu povolává příslušné operační a informační středisko nebo Operační a informační středisko HZS KH kraje členy krizových štábů podle jejich místní příslušnosti. Žádost o povolávání členů příslušného krizového štábu může dát též řídicí důstojník HZS KH kraje. [28]

(7) Příslušné operační a informační středisko vyrozumívá nebo povolává v případě potřeby právnické a podnikající fyzické osoby zahrnuté do havarijního plánu nebo vnějšího havarijního plánu. [28]

Článek 10

Vyžádání pomoci prostřednictvím operačního a informačního střediska

(1) Hejtman, starosta nebo velitel zásahu jsou oprávněni vyžadovat pomoc¹² prostřednictvím příslušného operačního nebo informačního střediska, Operačního a informačního střediska Hasičského záchranného sboru nebo operačního střediska či dispečinku libovolné základní složky integrovaného záchranného systému. [38]

(2) Postupem dle odst. 1 může vyžadovat pomoc i zmocněnec. Při vyžádání pomoci je zmocněnec povinen uvést, která z osob uvedených v odst. 1 jej k vyžádání pomoci zmocnila. [38]

Článek 11

Realizace poplachového plánu IZS kraje při řešení mimořádných událostí a krizových situací na území Královéhradeckého kraje

(1) Pro řešení mimořádných událostí¹³ a krizových situací¹⁴ je vytvořen „Zvláštní stupeň poplachu integrovaného záchranného systému Královéhradeckého kraje“¹⁵ (dále jen zvláštní stupeň poplachu). [39]

(2) Zvláštní stupeň poplachu se vyhláší vždy při ohrožení území Královéhradeckého kraje krizovou situací podle zpracovaných operačních plánů, které jsou součástí Krizového plánu Královéhradeckého kraje nebo při řešení mimořádné události dle požadavku OPIS IZS Královéhradeckého kraje. Dále se vyhláší zvláštní stupeň poplachu IZS pokud je vyžadována oprávněná pomoc¹⁶ a pokud koordinaci záchranných a likvidačních prací provádí na krajské úrovni HZS KH kraje nebo hejtman v případech stanovených zákonem. [39]

(3) Zvláštní stupeň poplachu je operativní dokumentací poplachového plánu kraje, vede jej HZS KH kraje a je uložen na Krajském ředitelství HZS KH kraje, na územních odborech HZS KH kraje a na Operačních a informačních střediscích HZS KH kraje, Policie ČR – Krajského ředitelství Královéhradeckého kraje, Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje a na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje. [39]

(4) Finanční zabezpečení složek IZS zařazených do zvláštního stupně poplachu je prováděno v souladu s platnými právními předpisy¹⁷. [39]

¹² § 20 odst. 2 a 3 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

¹³ § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

¹⁴ § 2 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

¹⁵ § 24 vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

¹⁶ § 20 odst. 1 - 3 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

¹⁷ § 31 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Článek 12

Zrušovací ustanovení

(1) Tímto nařízením se zrušuje nařízení Královéhradeckého kraje č. 1/2004, kterým se vydává poplachový plán kraje. [38]

Článek 13

Společná a závěrečná ustanovení

(1) Tímto zařízením nejsou dotčeny povinnosti fyzických osob, právnických osob nebo podnikajících fyzických osob dle zvláštních právních předpisů. [38]

(2) Toto nařízení nabývá účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Věstníku právních předpisů Královéhradeckého kraje. [38]

Bc. Lubomír Franc, v. r.

Hejtman Královéhradeckého kraje

RSDr., Ing. Otakar Ruml, v. r.

1. náměstek hejtmána Královéhradeckého kraje

---

§ 25 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

§ 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

§ 27 odst. 3 písm. b) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

9.1. Postup realizace Poplachového plánu Královéhradeckého kraje

Poplachové plány krajů jsou identické, ale liší se v zaměření na místní podmínky a dále i v operativní dokumentaci. Tyto plány jsou zpracovávány krajskými úřady na základě § 10 odst. 2 písm. e) zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ale následně zákon říká, že úkoly orgánů kraje plní hasičský záchranný sbor kraje a to podle §10 odst. 5 zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [22]

Největší změna, která proběhla v Poplachovém plánu Královéhradeckého kraje, byla ta, že zanikla operační střediska územních odborů, která nalezneme ve třetím článku starého Poplachového plánu Královéhradeckého kraje z roku 2004. Nově tento článek nalezneme pod číslem šest nově zpracovaného Poplachového plánu Královéhradeckého kraje. Další změny nalezneme i v dalších článcích, protože se odkazují právě na tento zastaralý článek tři. Ve starém poplachovém plánu najdeme také část třetí, která již v novém poplachovém plánu není, a proto je část druhá rozšířena o nové články s čísly deset, jedenáct, dvanáct a třináct, které jsou pro všechny poplachové plány stejné, jen se liší v místních podmínkách.

Ukázky zastaralých článků:

Článek 3

Operační řízení a povolávání jednotek

(1) Pro účely operačního řízení a povolávání jednotek PO ke zdolávání požárů a k záchranným pracím na území kraje, a pro poskytování pomoci mezi kraji a sousedními státy, zřizuje HZS kraje krajské operační a informační středisko. Podle potřeby jsou zřizována také územně příslušná operační a informační střediska, která plní úkoly podle zvláštního právního předpisu a jsou stálými orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému. [28]

(2) Ohlašovny požárů povolávají jednotku PO k zásahu podle požadavků operačního střediska nebo podle řádu ohlašovny požárů. [28]

(3) Podle potřeby území Královéhradeckého kraje jsou zřízena tato územně příslušná operační střediska. [28]

- a) HZS kraje - krajské ředitelství v Hradci Králové pro potřebu území a správních obvodů obcí s rozšířenou působností Hradec Králové a Nový Bydžov,
- b) HZS kraje územního odboru Jičín pro potřebu území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jičín, Hořice a Nová Paka,
- c) HZS kraje územního odboru Náchod pro potřebu území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Náchod, Broumov, Jaroměř a Nové Město nad Metují,
- d) HZS kraje územního odboru Rychnov nad Kněžnou pro potřebu území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou, Dobruška a Kostelec nad Orlicí,
- e) HZS kraje územního odboru Trutnov pro potřebu území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Trutnov, Dvůr Králové nad Labem a Vrchlabí. [28]

Článek 7

Spojení na základní a ostatní složky

(1) Přehled spojení na základní složky, které obsluhuje zejména telefonní, radiovou a datovou komunikaci na místa trvalé obsluhy a vedoucí složek, kteří rozhodují o vyslání sil a prostředků základních a ostatních složek, vede HZS kraje a je uložen na operačních střediscích. [28]

(2) Informační systém obsahuje spojení na základní složky a je dělen podle územní působnosti územně příslušných operačních a informačních středisek v souladu s čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení. [28]

Článek 8

Smluvní vztahy k zajištění sil a prostředků

(1) Aktuální přehled sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací, zajištěných na základě smluvních vztahů s fyzickými a právnickými osobami, a to včetně způsobu jejich povolávání, je veden u HZS kraje a je uložen na operačních střediscích. [28]

(2) Složky ohlašují operačním střediskům podle územní působnosti uvedeným v čl. 3 odst. 3 tohoto nařízení změny nutné pro aktuálnost informací obsažených v dokumentech „Výčet spojení na základní složky“ a „Přehled sil a prostředků ostatních složek a přehled sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů a způsob jejich povolávání“. [28]

Závěr

Tématem bakalářské práce byl integrovaný záchranný systém a jeho spolupráce s orgány veřejné správy. Zaměřila jsem se především na úkoly, povinnosti a postavení tohoto systému.

Ve své práci jsem se zabývala právní úpravou a následně obecnou charakteristikou Integrovaného systému České republiky. Poukázala jsem na základní složky, kam patří Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky a zdravotnická záchranná služba. Dále jsem pokračovala ostatními složkami, kam řadíme Armádu České republiky, Horskou službu, Český červený kříž, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska a Vodní záchranná služba a další. V jedné z dalších částí jsem se zabývala koordinací složek při společném zásahu, orgány veřejné správy a právníckými a fyzickými osobami. V této části popisuji jejich spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému při záchranných a likvidačních pracích. Nedílnou součástí práce je i Požární poplachový plán Královéhradeckého kraje. Ke konci práce jsem přiblížila pojmy krizového řízení.

Cílem teoretické části bylo seznámit čtenáře s pojmem IZS a také poukázat na spolupráci s orgány veřejné správy a s právníckými a fyzickými osobami. V praktické části jsem zpracovala novelu Požárního poplachového plánu Královéhradeckého kraje, který bude vydán Krajským úřadem Královéhradeckého kraje ve Věstníku jako závazný předpis.

Použitá literatura

- [1] SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. 2010. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I* [online]. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 55, 44 s. [cit. 2015-05-08]. ISBN 978-80-86640-59-4. Dostupné z: <http://www.google.cz/url?sa=t&ret=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCcQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.hzscr.cz%2Fsoubor%2Fvzdelavani-v-krizovem-rizeni-moduly-modul-i-pdf.aspx&ei=IVYQVc3aJuGjyAOagoLwCA&usg=AFQjCNHUxwTugPiKaB9dyfY0OmyM829arg&bvm=bv.88528373.d.bGQ>
- [2] KAVAN PH.D., Mgr. Štěpán. *Zásady součinnosti mezi jednotkami MP, IZS a fyzickou ostrahou* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://granty.vrsers.cz/vpbs/wp-content/uploads/2012/05/13-Z%C3%A1sady-sou%C4%8Dinnosti-mezi-jednotkami-MP-IZS-a-FO-fin%C3%A1ln%C3%AD.pdf>
- [3] PALOCH,. 2012. *Zákon o IZS a související předpisy* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://hasici-vzdelavani.cz/content/zakon-o-izs-souvisejici-predpisy>
- [4] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. 2011. *Integrovaný záchranný systém*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 118 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-01-4.
- [5] Věcná pomoc. 2015. *Ministerstva vnitra České republiky* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vecna-pomoc.aspx>
- [6] Osobní pomoc. 2015. *Ministerstva vnitra České republiky* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/osobni-pomoc.aspx>
- [8] ŠAŠEK, Petr. 2011. Stupně poplachu. *SDH Pacov* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://sdhpacov.webnode.cz/vyjezdy/vzdelavani/stupne-poplachu/>
- [9] ČESKO. Zákon č. 238 ze dne 28. Června o Hasičském záchranném sboru České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3454. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-238#cast1>
- [10] KŘÍŽ, Miloš. Základní rozdělení mimořádných událostí. *Hradec Králové* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.hrdeckralove.org/urad/zakladni-rozdeleni-mimoradnych-udalosti>

- [11] MARTÍNEK, Bohumír. 2003. *Ochrana člověka za mimořádných událostí: příručka pro učitele základních a středních škol*. Vyd. 2., opr. a rozš. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 119 s. ISBN 80-866-4008-6.
- [12] Historie profesionální požární ochrany v českých zemích. 2015. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>
- [13] Jednotky požární ochrany. 2015. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx>
- [14] VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století* [online]. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 189 s. [cit. 2015-05-09]. ISBN 978-802-4624-778. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=aoxUBAAAQBAJ&pg=PA73&lpg=PA73&dq=zzs+je+tvo%C5%99ena+%C4%8Dtrn%C3%A1cti&source=bl&ots=A5tveO9AJT&sig=8PB0xI4osJmuKF6bft7e7qkW_ec&hl=cs&sa=X&ei=xVsiVe-KB4KRSAHM9IPgCw&ved=0CCEQ6AEwAA#v=onepage&q=zzs%20je%20tvo%C5%99ena%20%C4%8Dtrn%C3%A1cti&f=false
- [15] DVORÁČEK, David. 2010. Historie zdravotnické záchranné služby v ČR. *Zdravotnictví a medicína* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/denni-zpravy/z-domova/historie-zdravotnicke-zachranne-sluzby-v-cr-451490>
- [16] ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. Července 2008 o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91. ISBN 978-80-86795-75-1.
- [17] 20 let Policie České republiky. 2015. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/20-let-policie-ceske-republiky.aspx>
- [18] Poslání a úkoly. 2013. *Horská služba* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/poslani-a-ukoly>
- [19] O nás. 2008. *Dobrovolní hasiči* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: http://earthdesign.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2

- [20] Kdo jsme. 2014. *Český červený kříž* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/kdojsme.aspx>
- [21] Kdo jsme. 2015. *Vodní záchranná služba ČČK* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: http://www.vzs.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=8
- [22] ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2008 o integrovaném záchranném systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 73, s. 3463-3467. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- [23] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. 2005. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 157 s. ISBN 80-866-3465-5.
- [24] Operační středisko. 2015. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/operacni-stredisko-prezidia.aspx>
- [25] ČESKO. Zákon č. 374 ze dne 06. listopadu 2011 o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 131. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374#p11>
- [26] MASAŘÍK, Jiří a Václav KRICNER. 2008. *Správní právo: obecná část*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 158 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-65-2.
- [27] Dokumentace IZS. 2015. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
- [28] ČESKO. Kraj. Nařízení Královehradeckého kraje ze dne 25. února 2004 o Poplachovém plánu Královehradeckého kraje. In: *Věstník právních předpisů Královehradeckého kraje*. 2004, částka 1. s. 1 – 12. Dostupné také z: <http://docs.google.com/viewer?url=http://storage.pozary.cz/2012/08/uz503363706a83b/obr50336a46f404b.pdf>
- [29] KŘÍŽ, Miloš. 2014. Integrovaný záchranný systém. *Hradec Králové* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.hrdeckralove.org/urad/5-integrovaný-zachranny-system>
- [30] Plzeň - bezpečné město: Policie České republiky. 2015. *Bezpečné město* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://test3.plzen.eu/vymezeni-pravomoci/policie-ceske-republiky/>

- [31] Oficiální uniforma. 2013. *Emergency* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://emergency.blueforum.cz/34701/tema/63415>
- [32] Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Bobrová. 2002. *Sbor dobrovolných hasičů Bobrová* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://hasicibobrova.cz/jednotka/>
- [33] TROUSILOVÁ, Alžběta. 2000. Armáda ČR. *Novinky* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/armada-cr>
- [34] Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. 2012. *Hasičská vzájemná pojišťovna* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.hvp.cz/partneri/>
- [35] PEKAJ, Robert. 2006. Integrovaný záchranný systém a jeho význam. *Okno do kraje* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://hexxa.websystem.cz/article/2220.integrovaný-zachranný-systém-a-jeho-význam/>
- [36] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. 2006. *Ochrana obyvatelstva*. 1. vyd. Praha: Armex, 100 s. ISBN 80-867-9533-0.
- [37] ČESKO. Kraj. Nařízení Ústeckého kraje ze dne 20. července 2011 o Poplachovém plánu Ústeckého kraje. In: *Věstník právních předpisů Ústeckého kraje*. 2011, částka 4. s. 909 – 912. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-poplachovy-plan-kraje.aspx>
- [38] ČESKO. Kraj. Nařízení Jihomoravského kraje ze dne 22. ledna 2004 o Poplachovém plánu Jihomoravského kraje. In: *Věstník právních předpisů Jihomoravského kraje*. 2004, částka 2. s. 66 – 70. Dostupné také z: http://www.firebrno.cz/uploads/plos_pokryti.pdf
- [39] TLAMKA, Milan a Antonín BASTL. 2014. Zvláštní stupeň poplachu IZS Jihomoravského kraje. *Fire Brno* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: http://www.firebrno.cz/uploads/uo_brno/jsdh/Zvlastni_stupen_poplachu.pdf
- [40] Jak se vyznat v legislativě. *Zákony Alfa9* [online]. [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: <http://zakony.alfa9.cz/legislativa.aspx>
- [41] Věstník právních předpisů kraje. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-07-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C4%9Bstn%C3%ADk_pr%C3%A1vn%C3%ADch_p%C5%99edpis%C5%AF_kraje

Seznam obrázků

Obrázek 1 Složky integrovaného záchranného systému [35]	15
Obrázek 2 Znak Hasičského záchranného sboru ČR [29]	18
Obrázek 3 Uniforma HZS [32]	18
Obrázek 4 Znak Zdravotnické záchranné služby [29]	21
Obrázek 5 Uniforma ZZS [31]	21
Obrázek 6 Znak Policie České republiky [29]	24
Obrázek 7 Uniforma Policie [30]	24
Obrázek 8 Znak Armády České republiky [33]	28
Obrázek 9 Znak Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [34]	29
Obrázek 10 Znak Českého červeného kříže [20]	30
Obrázek 11 Znak Vodní záchranné služby [21]	30
Obrázek 12 Znak Horské služby [18]	31